

Презентація виставки “Витинанка”. Виховний захід

Мельник Тетяна Володимирівна –

керівник гуртка – методист

образотворчого мистецтва підліткового клубу “Самоцвіт”,

управління у справах, сім'ї, молоді та спорту, м. Рівне.

Мета заходу: - познайомити присутніх з мистецтвом витинанки, історією її виникнення, різноманітними техніками виконання та способами застосування;

- представити на виставці творчі роботи виконані в техніці витинанки;

- надати можливість дітям представити свої роботи;

- заохотити присутніх відроджувати мистецтво народної витинанки в своїх сім'ях, а також на уроках мистецтва в навчальних закладах;

- розвивати естетичний смак та виховувати любов до мистецтва та традицій свого народу.

Зала оформлена витинанками. Підготовлений проектор для слайдової презентації.

Ведучий: Доброго дня, шановні присутні та гості нашого свята! Ми раді вітати Вас на відкритті виставки “Витинанка”. Можливо для когось це зовсім нове слово, отож пояснимо.

Витинанки — це твори мистецтва, ажурно витяті ножицями або ножем з паперу.

Слово “витинанка” походить від українського слова “витинати” або “вирізати”.

Учень 1: читає вірш “Витинанка” (автор Н.Калашник)

Є пісні про квіти,

Є про вишиванку,

Та чомусь немає

Їх про витинанку.

А колись, бувало,

У кожній оселі

Стіни прикрашали

У свята веселі.

Чистий лист паперу

У руках я маю,

Відпускаю думку,

Хай собі гуляє.

Ножиці — за нею!

Просиджу до ранку,

Щоб не загубилась

Рідна витинанка.

Ведучий: “ А колись, бувало, у кожній оселі стіни прикрашали на свята веселі”.

Певно багато хто з вас пригадає як самі вирізали чи ваші мами, бабусі сніжинки на вікна, чи прикраси на полицки мисника.

Здавалось би що може бути цікавого і унікального у звичайній паперовій витинанці, яку вирізали наші бабусі? Проте, ці паперові прикраси відображали народні смаки та вподобання, поняття про красу і добро, морально-етичні норми.

Наші предки такими творами мистецтва намагались прикрасити свій побут. Людина оточувала себе красою. Побут сільської хати був досить простим, тому її прикрашали вишитими рушниками, паперовими витинанками на вікнах, мисниках (слайд з фіранками та мисниками)

На свята розписували або прикрашали паперовими витинанками печі, стіни, вікна, бруси на стелі. Доброю вважалась та господиня, в якої хата була гарно прикрашена.

З часом змінився побут, меблі, планування житла і зрештою світогляд людей — хотілось чогось нового, модного, тому витинанка поступово зникла з побуту.

Хіба що залишились сніжинки, якими прикрашали вікна в період зимових свят (слайд з сніжинками)

Учень 2: читає вірш “У повітрі сніжинки кружляють” (автор Н.Калашник) (в руках тримає композицію з сніжинок)

У повітрі сніжинки кружляють,

На землі осідають, на ганку.

Знають люди, чи, може, не знають,

Що зима виріза витинанку?

Учень 3: продовжує читати вірш (в руках тримає композицію з квітами і пташкою)

Все весна завітчала красиво,

Землю вбрала іще до світанку.

Хто підгледів таке тихе диво?

Хто придумав її, витинанку?

Оживають в ній трави і квіти,

Завмирає на вітах пташина...

На папері, талантом зігрітім,

Витинає природу людина.

Ведучий: Багато дорослих або старші братики чи сестрички люблять дивувати малечу “хороводами”. (ведучий показує кілька хороводів) (слайд з хороводами).

А також вирізаємо серветки.

Учень 4: читає вірш “Серветка для мами” (автор Н. Калашник) (тримає в руках серветку, якою накриє стіл)

Я серветку витинаю,

Стіл наш нею прикрашаю,

Зайде мама до господи,

А в очах у неї подив:

- Звідки ця краса взялася,

Візерунками сплелася?

Як мереживо тоненька,

Вся прозора і легенька,

Наче вранішнім серпанком,

Стіл накрила витинанка.

Ще я витну дивну вазу

З візерунками відразу.

Всіх домашніх я здивую,

Рідним свято подарую.

Ведучий: Історія паперових вирізок почалась в Китаї, адже саме там був винайдений папір. Письмові джерела VII-XII ст. згадують про цей вид народної творчості, який і донині там широко розповсюджений (слайд з китайськими витинанками)

В Україні витинанки відомі з XVII-XVIIIст. як декоративні паперові прикраси — кустодії (захисні підкладки під воскові або сургучеві печатки) на гетьманських документах та майнових грамотах (слайд з кустолдіями). Так як це документи, тому вони збереглись в архівах. Немає сумніву, що в побуті використовувались витинанки, про які ми говорили раніше, але так як їх приклеювали на вікна чи стіни, вони з часом псувались, тому їх і не зберігали.

Хоч на певний час мистецтво витинанки занепало, але у наш час воно набуло “другого дихання” і стрімко розвивається в індивідуальній творчості майстрів народного мистецтва, а також професійних художників і аматорів (слайди з витинанками різних майстрів).

- познайомити присутніх з мистецтвом витинанки, історією її виникнення, різноманітними техніками виконання та способами застосування;- в дизайні приміщень,

- закладки, відкритки, рамочки для фото

(слайди сучасного застосування витинанки).

Ведучий: Можна не лише витинати ножицями чи ножем, а ще й просто виривати папір, і називатись вони будуть вириванки.

Учень 5: читає вірш “Вириванка” (автор Н. Калашник), тримає в руках вириванку.

Хтось читає книжку,

Любить хтось співанку,

Я ж сідаю нишком

Гратись в “уявлянку”.

З білого паперу

Клаптик вириваю.

Що із того вийде?

Тільки я це знаю!

Вийде в мене котик,

Зайченя вухате,

Зовсім я не проти

“Вирвати” їм хату.

Буде там ще жити

Мишеня сіреньке,

Будуть всі дружити

З лисеням хитреньким.

І немає краю,

І кінця немає

Різним уявлянкам,

Що я уявляю.

Ведучий: Дуже часто у народних витинанках зображають Дерево життя як символ життя, благополуччя та зв'язку поколінь. (Слайди з витинанками дерев)

Учень 6 :читає вірш “Дерево життя” (автор Н. Калашник)

З листка паперу дерево звелося,

І дивно якось все переплелось:

Минувщина людська і майбуття.

Його назвали — дерево життя.

В землі коріння, крона в небо пнеться.

Хто зна, чого вже так воно ведеться -

Нитки незримі все буття сплели,

В мінливості щось стало ми знайшли.

Вмирає щось, щоб знову відродитись,

Живим дощем через віки пролитись.

Зернята правди, мудрості, добра

Народна витинанка зберегла.

Ведучий: Отож з радістю хочемо вам представити виставку витинанки.

Заключне слово ведучого:

Починаючи одну із своїх казок Ганс Крістіан Андерсен писав: “Коли закінчиться ця історія, ми будемо знати більше ніж тепер”.

Тому на завершення моєї розмови маю великі сподівання, що ви тепер знаєте трохи більше про витинанку, ніж до того як прийшли в наш зал.

Якщо хтось уже вирізав, то на нашій виставці ви побачите нові ідеї, нові підходи і захоче свої ідеї втілити в папері — ми з радістю будемо чекати вашої персональної виставки.

Можливо хтось вже хоче витинати, щоб спробувати — ось ножиці і і папір.

Хтось просто потішиться за золоті руки майстрів і отримає сьогодні гарний настрій — ми будемо раді вас бачити знову, тому що саме ви, глядачі і поціновувачі нас надихаєте і додає сил творити.

А якщо витинанка ніяк не вплинула на вас — то все одно не жалкуйте за втраченим часом, тому що сьогодні ви здобули нові знання і ми раді, що ви з нами.

Витинанка пройшла через століття в наш вік, тому дякуючи вам, вона залишиться і надалі.

Література:

Вербицька З., Калашник Н. Витинанки. Уроки і заняття гуртка / З. Вербицька, Н. Калашник. – Тернопіль: Підручники і посібники. – 2007. – 112 с.

Зяткіна І. Дивовижне мереживо витинанки. Навчально-методичний посібник. / І. Зяткіна. – Тернопіль : Мандрівець. – 2013. – 92 с.

Українська витинанка. Альбом-каталог / Автор-упорядник Є Шевченко, В. Корнієнко. – К. : Народні джерела, 2013. – 112 с.

